

# Enheten i Kristus

Texter: Am 9:11–15, 1 Kor 1:10–13, Joh 17:18–23

---

Predikan i Enebykyrkan den 17 september 2017

Sune Fahlgren

## Det heliga evangeliet

Jesus ber: *Liksom du har sänt mig till världen, har jag sänt dem till världen, och för deras skull helgar jag mig till ett offer, för att också de skall helgas genom sanningen.*

*Men inte bara för dem ber jag utan också för alla som genom deras ord tror på mig. Jag ber att de alla skall bli ett och att liksom du, fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss. Då skall världen tro på att du har sänt mig. Den härlighet som du har gett mig har jag gett dem för att de skall bli ett och för att liksom vi är ett, jag i dem och du i mig, de skall fullkomnas och bli ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och älskat dem så som du har älskat mig.*

## Introduktion till en "lektion"

Till vardags är jag lärare. Och även nu, när jag ska tala i en kyrka, vill jag undervisa. Och då vänder jag mig till er som både är vana och ovana att gå i kyrkan. Mycket i en gudstjänst kan för flitiga kyrkobesökare kännas så hemvant, att man inte längre upptäcker något nytt. För nya är en hel del främmande, men man hoppas kanske att efter ett tag klarnar det. Precis som när man börjar följa en ny tv-serie. Det krävs lite inkörningstid.

Jag vill predika idag som om vi alla är nybörjare och nyfikna.

## Tre bibeltexter som vi tar på allvar

Vi har nu fått lyssna till tre bibeltexter. Men egentligen är hela gudstjänsten uppbyggd på ord hämtade från bibeln. Även de sånger och psalmer vi sjunger

är inspirerade av bibelord.

En del av orden vi använder i en gudstjänst kan vara svåra att förstå, till exempel ordet "Halleluja". Man hör "Halleluja" ofta i kyrkan (men också i välkända sånger som den av Leonard Cohen), men vad betyder det egentligen? De är ett av flera oöversatta ord i bibeln. "Halleluja" är hebreiska och betyder "Prisa Jah", och "jah" är ett hebreiskt ord för Gud.

I den bibeltext jag läste fanns också flera ovanliga ord. Självt stannade jag upp vid ordet "helga". "Helga" säger vi inte till vardags; jo, möjligen om det är ett namn på en kvinna. Vad menas med att "helga"? För att förstå det verbet behöver man nog börja med adjektivet "helig". Gud är "helig". Det är en egenskap hos Gud som gör Gud till Gud och inte till människa. Helig betyder alltså något upphöjt, att vara fri från ofullkomlighet, att aldrig göra något ond. Då förstår vi att "helga" betyder att inviga något för Gud, att låta sig bli använd av och präglad av Gud.

Tre lite längre bibeltexter får man alltid lyssna till i Enebykyrkan varje söndag, och sedan kommer predikan - det är det jag håller på med just nu. Pastorn eller prästen som predikar har dessa tre bibeltexter att utgå ifrån.

Men varje söndag har också ett tema, en rubrik, som lite grann styr gudstjänstens inriktning. Idag är temat "Enheten i Kristus", förra söndagen var det "Medmänniskan" och nästa vecka är det "Ett är nödvändigt". Jag kommer snart tillbaka till dagens rubrik, men först vill jag berätta lite om bibeltexterna vi läst idag.

### **Första läsningen ger oss djupa rötter**

Den första läsningen var idag hämtad ifrån **Amos bok**, i den del av bibeln som kristna kallar för "Gamla testamentet". Amos levde på 700-talet före vår tideräkning, alltså för 2700 år sedan. Han var herde, d.v.s. hans jobb var att vakta frigående djur som vandrade runt och betade. Men så upplever han att Gud ger honom uppdraget att framföra direkta budskap från Gud själv till folket.

De som får sådana stora uppdrag kallas för profeter. Och deras budskap angår alla i samhället, eftersom det alltid har en socio-politisk innebörd. Profeterna förutsäger inte framtiden, utan de säger sanningen om allas våra liv här och nu.

Det är ganska häftigt, tycker jag, att vi i kyrkan varje vecka läser och tolkar vad som skrevs ner för så länge sedan. Mycket av det Gud berättade genom Amos handlade om att försvara de fattiga från de rikas övergrepp och mångas högmod och själviskhet. Amos säger utan att darra på rösten att vår rikedom oundvikligen korrumpierar oss. Och konsekvenserna är ödesdigra. Orättfärdig och aningslös livsstil kommer att leda till en katastrof – också för naturen, påstod profeten Amos.

Han liknar forskare och politiker i vår tid som hävdar att vårt sätt att leva kommer att leda till en klimatkatastrof: smältande isar, döda koraller, extrema väderfenomen. Ja, det är inte längre hot. Det pågår.

Men Gud säger genom Amos – till skillnad från vår tids klimat- och miljöaktivister – att katastrofen inte har sista ordet. Något nytt kommer att komma. "Jag ska vända hotet", säger Gud.

Det var just budskapet i det stycket som vi fick lyssna till idag. Prova gärna att läsa hela Amos bok i eftermiddag, om du har möjlighet. Åtta kapitel är fulla av skarpa ord och hotfulla bilder. Men i det sista kapitlet, kapitel 9, finns ett hoppfullt löfte. När folken förenas och samverkar med varandra kan naturen återställas och mätta oss.

Den första läsningen hämtas alltså alltid från **Gamla** testamentet och texterna i den delen av bibeln har kristna gemensamt med judendomen. Jesus var jude. De första kristna var judar. Det finns ett djupt samband och **kontinuitet** mellan "gammalt" och "nytt" som de första kristna såg som löfte och uppfyllelse, som en uppåtgående sol som lyser allt klarare. I väst är vi starkt påverkade av en föreställning att "gammalt" betyder något förlegat, något sämre. Men den innebörden har inte beteckningen "Gamla testamentet". För oss kristna betyder det en bok som visar våra andliga rötter i en mångtusenårig frälsningshistoria.

## Den andra läsningen är exempel på kristen förmaning

Den andra bibeltexten vi läste idag återfinns i **Första Korinthierbrevet**. Det är, som namnet säger, ett brev som bevarats. Brev kallas med gammalt ord för epistel. Den andra läsningen kallas därför för "episteltexten".

Också de bibeltexterna är skrivna för länge sedan. Vi vet med stor säkerhet att Första Korinthierbrevet skrevs av den tidiga kyrkans mest namnkunnige lärare: **Paulus**. Det skrevs år 56 eller 57 efter Jesu födelse. Paulus mötte inte själv Jesus under Jesu liv, utan han ansåg först att Jesus var en falsk profet och deltog därför i förföljelsen av de första kristna. Men så är han med om något som för alltid förändrar hans liv och gör att han blir en hängiven kristen. Man kan läsa om det i bibeln (se t ex Apostlagärningarna, kap 9). Under resten av sitt liv vandrar Paulus sedan runt och berättar om Jesus.

Han kan inte hålla tyst om det han upplevt, och han har en väldigt självsäker (eller ska jag säga övertygande) ton i flera av de brev han skriver. Under 1 1/2 år bor Paulus i den grekiska staden Korinth, som då var ungefär lika stor som Örebro eller Västerås är idag, och bildade där en församling med ungefär sextio medlemmar. Sedan reser han vidare, men håller kontakten via brev.

Två av de breven finns bevarade, och i det stycke som vi fick lyssnat till skäller Paulus på församlingen för att de delat upp sig i olika grupper, ungefär som det kan finnas olika grupperingar i en skolklass eller på en arbetsplats. "Så får det inte vara i kyrkan", säger Paulus.

I samma brev tar han också itu med en andlig föreställning som gör Gud liten och vissa ledare och kristna stora. Denna föreställning hade skapat en elit i församlingen i Korinth, på liknande sätt som proffs-tänkande kan göra det idag, eller trosförkunnelsen gjorde det i slutet av 1900-talet. "Sådana föreställningar hör inte hemma i kyrkan", säger Paulus och skriver ett fantastiskt kapitel som heter "Kärlekens lov" (kapitel 13). Vi läser det i vigselgudstjänster. Men det borde kanske läsas för församlingar där det är svårt att få ideellt engagemang därför att vi församlingslivet blivit de

anställdas sak och många känner att deras insats inte duger.

## **Evangeliet – Jesu ord hörs ibland oss**

Den tredje bibeltexten som vi läser i en gudstjänst är alltid en berättelse från Jesu liv. Vi har i bibeln fyra böcker som återger Jesu liv: Matteus, Markus, Lukas och Johannes heter de efter författarnas namn. Den typen av berättelser kallas **evangelium**, vilket betyder glatt budskap, goda nyheter. Dagens evangelietext kommer från en lång bön som Jesus ber strax innan han bli avrättad.

Som predikant idag har jag läst bibeltexterna och funderat över vad Gud vill säga till oss genom dessa ord. Med i bagaget har jag också kyrkans tidigare förståelse av just dessa bibeltexter. **Det är kyrkans gemensamma, nedärvda tro – i ljuset av situationen just nu och här – som den som predikar skall säga något om.** Predikan är inte platsen för tyckanden och spekulationer.

Ett exempel ur mitt eget liv som predikant. Den 4 april 1981 gick baptistförsamlingen och missionsförsamlingen i Åsbro samman och bildade en förenad församling. Då predikade jag över denna bibeltext. Och det jag sa byggde på trosbekännelsens ord om att vi är ”en, helig, universell kyrka...”. Eftersom vi den dagen gick samman sa jag ”att nu ger vi Jesus bönesvar”. ”Därför väcker detta historiska steg också glädje i himlen.” Så kan det låta när vi gifter samman kyrkans tro, men en konkret situation och en bibeltext.

Målet med predikan är att **alla de som lyssnar ska stärkas i sin egen tro**. Det handlar då både om att få mer insikter, att bli berörd, men framförallt att själv bli satt i rörelse, d v s att börja handla efter Guds vilja.

Predikan ska därför inte recenseras. Predikan är ju inte i första hand ett skickligt framfört föredrag. En predikant skall förstås predika så bra han eller hon kan, och resultatet kan variera, **men i varje predikan finns det något till alla med ett öppet sinne**. Alla vi som döpts till Kristus har fått Guds Ande i vårt inre, som binder samman den undervisning vi får med ditt och mitt helt unika liv – och med den församling vi tillhör.

## Budskapet denna söndag

– Än så länge har predikan inte riktigt kommit igång. Det här var bara lite förutsättningar – en liten predikan om predikan.

Vad skulle då budskapet till dig och oss kunna vara denna söndag då rubriken är "Enheten i Kristus"?

– Vi är ju så olika. Vi har olika erfarenheter och åsikter. Vi har kommit olika långt i vår trosresa.

– Är bönen om enhet redan besvarad genom att Ekumeniakyrkan bildats? Kan ni slå er till ro därför att här i Enebyberg finns ett samarbetsavtal mellan Svenska kyrkans församling och Enebykyrkans församling?

\* Dagens budskap är att det vi uppnått på enhetens väg är något intermistiskt. Vi har fler utmaningar. Enheten ska inte bara omfatta en svensk gren av Kristi kyrka. Jesus ber om fullkomlig enhet – "**såsom** han och fadern är ett".

\* Själv undrar jag, efter år av strävanden efter kristen enhet, finns det **enhet utan förtryck**? Den frågan väcker också dagens evangelium. Den kristna enhet jag ser runt omkring mig i olika sammanhang blir lätt ett **resultat** och inte en **väg** att gå. Vi säger att vi gillar olika, men när det gäller så vet vi ju själva bäst. Eller så lever vi på distans, så att det inte behöver uppstå friktion. **Då är enhet inte längre ett medel för att leva tillsammans utan ett ideal som blivit ett plakat.**

\* Att Jesus ber om enhet, visar att det är något vi ska sträva efter och inte slå oss till ro med. Kyrkans enhet är både en **gåva** av Gud – "Vi är ett i Kristus" – och ett **uppdrag**: "Vi ska bli ett i Kristus".

\* I Jesu förbön för enhet finns ett starkt **missionsmotiv**. Enhet är ett uppdrag i världen som ska skapa tro på Jesus, som ska hjälpa människor att "förstå att Gud har sänt Jesus och älskar dem".

\* I Jesu förbön för enhet finns ingen tanke på att kristen enhet är enbart en

andlig enhet. Kristna som inte ser splittringen i olika kyrkosamfund och konflikter som något allvarligt, brukar hänvisa till att "vi är ju ett i Anden". Jesu förbön visar att **inre och yttre hör samman**. Den kristna enheten har en **osynlig källa** (Anden, Guds treenighet) och en **synlig verklighet**. Därför längtar till exempel många med mig efter nattvardsgemenskap med katolska och ortodoxa kristna som ett synligt uttryck för att vi är "ett i Kristus". Idag är det inte möjligt.

\* Jesus förbön lyfter fram den gemensamma, apostoliska tron ("genom era ord") som viktiga för kristen enhet. Försöker vi göra något annat till centrum, misslyckas vi. Vi har olika tolkningar, men vi förhandlar inte om trosbekännelsernas ord. Vi har olika traditioner som kristna, men vi ändrar inte på den givna gudomliga uppenbarelsen, omvittnad i Bibeln, som vi har gemensamt.

\* Som ett försökt till svar på frågan om det finns enhet som inte förtrycker har bilden av ett **gångjärn** dykt upp. Gångjärn gör att dörren sitter fast men ändå går den att röra på. Vad är det som kan förena dig och mig och kyrkan samtidigt som vår frihet består? Den kommande veckan ger jag dig bilden av ett gångjärn att fundera över. Vad säger Anden till dig?

## **Avslutning**

Alla våra ord och tankar ska glädja Gud. Därför avslutar jag predikan med:

*Ära vare Fadern och Sonen och den heliga Anden...*

Amen